

ACTA

7 d'abril de 2015

A la ciutat de Barcelona, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona i prèvia convocatòria realitzada a l'efecte s'inicia, presidida per l'Excm. Xavier Trias, Alcalde de Barcelona, la sessió del Consell de Seguretat Urbana de Barcelona a les sis i quaranta minuts de la tarda amb la presència de:

Sr. Joaquim Forn, Primer Tinent d'Alcalde de Barcelona.

Sr. Alberto Fernández Díaz, regidor, grup municipal Partit Popular de Catalunya.

Sr. Gabriel Colomé, regidor, grup municipal Partit dels Socialistes de Catalunya.

Sr. Ricard Gomà, regidor, grup municipal Verds – Esquerra Unida i Alternativa.

Sr. Jordi Portabella, regidor, grup municipal Unitat per Barcelona.

Sra. Mercè Caso, Jutgessa Degana de Barcelona.

Sr. Albert Batlle, Director general de la Policia de la Generalitat.

Sra. Maria José Ortega, en representació de la Delegació del Govern a Catalunya.

Sr. Santiago Lubian, Comissari Cap de la UCRIF del Cos Nacional de Policia.

Sr. Pere Soler, Director general de Serveis Penitenciaris de la Generalitat de Catalunya.

Sr. Joaquim Claveguera, Director general d'Execució penal a la comunitat i justícia juvenil de la Generalitat de Catalunya.

Sr. Evelio Vázquez, intendent major, Cap de la Guàrdia Urbana de Barcelona.

Sr. Joan Carles Molinero, Cap de la regió policial metropolitana de Barcelona. Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra.

Sr. Joan Delort, Gerent de Prevenció, Seguretat i Mobilitat, Ajuntament de Barcelona.

Sr. Josep Ma. Lahosa, Director de serveis de Prevenció, Ajuntament de Barcelona.

Sr. Manel Pardo, Director del Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament, Ajuntament de Barcelona.

Sra. Eva Pous, diputada en representació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

Sr. Miquel Àngel Fraile, Secretari general del Consell de Gremis de Comerç i Serveis de Barcelona.

Sr. Miquel Donnay, President del Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona.

Sr. Vicens Gasca, President de la Fundació Barcelona Comerç.

Sr. Vicens Tarrats, Secretari de política territorial i del Barcelonès de CCOO de Catalunya.

Sr. Christoph Tessmar, Director de Barcelona Convention Bureau.

Sr. Alejandro Goñi, President de la PIMEC Comerç.

Sr. Albert Riera, en representació de la FAPAC.

Sra. Gemma Garcia, de la Direcció de serveis de Prevenció, Ajuntament de Barcelona, qui aixeca acta de la sessió.

Excusen la seva assistència la Sra. Anna Ma. Magaldi, Fiscal en Cap de l'Audiència Provincial de Barcelona; Sra Neus Bonet, Degana del Col·legi de Periodistes; Sr. Jordi Comallonga, Secretari d'Organització de la UGT de Barcelona; Sr. Josep Lluís Rabell, President de la FAVB; Sr. Pere Farriol, President de la FAPAES; Sra. Montserrat Montalt, en representació de l'Il·lustre Col·legi de Procuradors de Barcelona i el Sr. Francisco J. Caballé, representant Foment Nacional del Treball de Catalunya.

Ordre del dia:

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior.
2. Informe al Consell de Seguretat Urbana de Barcelona.
3. Torn de paraules.

1. L'Alcalde presenta l'informe al Consell que fa referència als principals indicadors en els àmbits de la prevenció, percepció i seguretat ciutadana així com l'activitat i intervenció dels diferents serveis vinculats; l'opinió dels ciutadans i altres indicadors d'accidentalitat i convivència corresponents al l'any 2014 i la seva evolució dels darrers quatre anys.

L'any passat els fets delictius van baixar un 1,5%, el que consolida la tendència a la baixa dels últims anys. Des de 2011 acumulem un descens de l'11%.

La lluita conjunta de Mossos d'Esquadra i Guàrdia Urbana per reduir els delictes violents també ha donat resultats positius, amb una baixada general del 17,4% en totes les tipologies.

L'any passat els robatoris violents a la via pública van baixar un 17,7% i les estrebades que com sabeu era un aspecte que ens preocupava especialment, van baixar un 18,3%.

També han tingut un descens significatiu els robatoris en domicilis (-14,7%) i en establiments comercials, amb una baixada del 7,4%.

Pel que fa els furts que són les faltes i els delictes més comuns a la ciutat, tot i que l'any passat van pujar un 0,6%, el descens acumulat des de 2011 és d'un 12,6%.

Des que el mes de juliol de 2011 en que es va iniciar l'operació Xarxa els fets delictius al metro han baixat un 12,8%.

Aquesta evolució positiva de la seguretat es va veure confirmada en l'última enquesta de victimització, on l'índex del 20,8% ens va situar en nivells de 2008. Una enquesta que l'Ajuntament fa des de 1984 i que enguany volem millorar aplicant una nova metodologia.

De les dades que ens aporta el Pla de Seguretat 2012-2015, a través de diversos tipus d'indicadors, podem estudiar i conèixer millor les característiques de la seguretat a la ciutat i de com afecta als ciutadans, com ara, el gènere de les víctimes, l'edat, la procedència o les diverses tipologies dels delictes, cosa que ens permet focalitzar, en cada moment, els aspectes en què hem d'incidir de manera prioritària.

Amb la convicció de que la col·laboració policial és fonamental per mantenir la seguretat a la ciutat, l'any passat la Guàrdia Urbana i els Mossos d'Esquadra van fer 2.262 operacions conjuntes, el que suposa un augment del 16% respecte de l'any anterior. Aquesta col·laboració es farà encara més evident amb l'obertura a començaments de l'any vinent de la primera oficina conjunta de Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra a la Barceloneta.

També hem variat la manera d'abordar els fets delictius. Per a nosaltres, l'anticipació, la prevenció i la proximitat dels cossos de seguretat són elements imprescindibles per assegurar la convivència a la ciutat.

La creació de grups específics d'actuació dins de la Guàrdia Urbana, com ara el de Platges, el d'Investigació o el de Lluita contra la Delinqüència Urbana, l'increment de la plantilla i els recursos materials de la Guàrdia Urbana han estat també elements cabdals en la seguretat de la ciutat. El reconeixement dels ciutadans a la tasca de la Guàrdia Urbana recolza també el posicionament de Barcelona, segons "The Economist", com a 4ª ciutat més segura d'Europa i la 15a del món.

Tanmateix en una gran ciutat com Barcelona, conviuen moltes persones: veïns, visitants, turistes, passavolants... i es fa necessari mantenir unes normes bàsiques de convivència. En ocasions, les conductes incíviques d'unes poques persones pertorben la convivència i és per això que hem creat un cos especial d'Agents Cívics (contractats i formats per B:SM i en col·laboració amb la Guàrdia Urbana) que des del mes d'abril tenen la missió de fomentar i garantir la convivència ciutadana i preservar el civisme a Barcelona. Estan finançats amb recursos provinents de la taxa turística, el 81% provenen de l'atur i més de la meitat parla anglès amb fluïdesa.

També en el servei de prevenció, extinció d'incendis i salvament i protecció civil s'està fent un esforç en adquisició de nou material i previsió de noves places. Enguany sortiran a Oferta Pública 60 noves places. I finalment informar del nou Parc de Prevenció del carrer Lleida, el centre de formació, divulgació de la prevenció que estarà enllestit a finals d'any.

L'Alcalde dóna la paraula al Gerent qui posa de manifest els principals elements continguts a l'informe en relació a:

- a. Dades principals de 2014, en relació a 2013 i al conjunt del mandat.
- b. Sobre victimització.
- c. Convivència i civisme.
- d. Seguretat ciutadana des de l'òptica de les actuacions de la policia (GU i ME).
- e. Seguretat viària.
- f. Els serveis de prevenció, extinció d'incendis i salvament i protecció civil,
- g. I l'estat d'evolució del Pla de Seguretat Ciutadana 2012 – 2015, amb una menció específica a l'Auditoria de gènere sobre seguretat i espais públics, informe que va ser presentat a la Comissió de Seguretat i Mobilitat el 20 de novembre de 2014.

Pel que fa a l'anàlisi de l'estat de la seguretat es posa l'èmfasi en la visió ciutadana a través dels resultats de l'enquesta de victimització, que també recull opinió i percepció i les enquestes de serveis municipals, Òmnibus i la de turisme. A més de l'anàlisi de l'activitat policial i el registre de denúncies per infraccions penals.

La visió ciutadana sobre la convivència i el civisme també es recull en les diferents enquestes municipals a més de l'anàlisi de les incidències per soroll, l'activitat en prevenció i l'activitat policial de vigilància i control d'activitats com és la venda ambulants no autoritzada o determinades infraccions a l'ordenança de civisme i convivència.

La seguretat viària és un altre dels apartats inclosos en l'informe atès que incideix de manera directa en la seguretat ciutadana pel que comporta d'actuacions de risc de conductors i vianants i intervencions en prevenció, com ara el Pacte per la Mobilitat o el Programa de Seguretat Viària Laboral que va iniciar la Guàrdia Urbana en diferents empreses i entitats fa uns mesos per atendre la necessitat de prevenció als accidents "in itinere".

L'informe recull també les dades de les principals intervencions de l'SPEIS (els Bombers de Barcelona) que cal recordar que a casa nostra també tenen encomanada la Protecció Civil i les activitats de prevenció i d'intervenció que se'n deriven.

Amb tot, considerem de major interès i rellevància:

A) En victimització i percepció de seguretat.

- Tot i que les dades de victimització de que disposem són les del 2013, es consolida una davallada de la victimització de 4,5 punts en relació a l'any anterior, obtenint-se un valor de 20,8 que el situa a nivells molt similars als de l'increment de 2009. Pel que fa a la tipologia de fets (seguretat personal, vehicle, domicili, segona residència i botiga-negoci) tots els índexs són més baixos, llevat de la botiga – negoci que es manté pla.
- Pel que fa a una de les altres Fonts, l'Enquesta de Serveis Municipals, en la seva edició de 2014, dona una dada rellevant. A la pregunta: Quin és el problema més greu que té la ciutat de Barcelona en aquests moments? En segona posició va tornar a aparèixer la inseguretat, però amb el valor més baix de tota la sèrie d'Enquestes de Serveis Municipals i també per primera vegada els darrers 10 anys amb un resultat per sota dels dos dígits (9,7).

B) En l'àmbit de la Convivència i el Civisme.

- L'Enquesta de Victimització recull una tendència de percepció de millora.
- I en el seguiment del soroll en les seves diferents manifestacions de molèstia a la ciutadania, tant a l'espai públic, com en locals, veiem que després de 3 anys consecutius de decreixement, les incidències registrades als sistemes d'Informació policial, per tant, demandes explícites i intervencions d'ofici, s'han incrementat entre 2013 i 2014 (-13,8% des de 2011; + 1,16% 13/14). En termes absoluts, aquest increment s'ha produït el darrer trimestre i principalment per molèsties derivades de la convivència veïnal i, en segon lloc, per les molèsties derivades de locals i persones a l'espai públic.
- D'altra banda, s'han consolidat programes de gestió de conflictes en comunitats de veïns i ciutadans.

C) L'activitat policial.

- Els registres policials ens indiquen que les infraccions penals registrades per la Policia a Barcelona l'any 2014 baixen d'un 1,58% en relació a l'any anterior i un 11% des de l'any 2011 i que el 22,8% dels fets són comesos a persones no residents a la ciutat, visitants o turistes.
- El 90% dels fets coneguts, tant delictes, com faltes, ho són contra el patrimoni. I d'aquests, el 54% són furts (94.726).
- Cal destacar, també, que els robatoris amb violència i/o intimidació, que ens preocupaven força tot just fa dos anys, primer van ser continguts (el 2013) mentre que el 2014 han baixat considerablement, d'un -24,5% en dos anys (ara 12.526).
- Per contra, les infraccions de violència de gènere i domèstica s'han incrementat (6,8% en el període).

A l'informe també poden veure les dades principals de l'Àrea d'estrangeria del Cuerpo Nacional de Policia que l'any passat va procedir a l'expulsió de 279 persones que acumulaven 2.666 antecedents policials i que van permetre l'arxiu de 102 causes judicials.

Altres dos aspectes a destacar:

- a. Les operacions policials conjuntes entre cossos, de les que es destaca l'important increment el darrer any de les que realitzen la GU i els ME (de 1951 a 2262, un +16%).
- b. Els contactes amb la Comunitat amb un increment del 25% el darrer any i del 75% des de l'inici d'aquest mandat.

D) I finalment el Pla de Seguretat i Auditoria de Gènere.

El Pla de Seguretat és un instrument de planificació a 4 anys que pretén millorar la seguretat de les persones i promoure la tranquil·litat en els espais públics, a les llars i arreu de la ciutat. De les 99 accions planificades per executar el 2014, 91 han estat executades o en procés de finalitzar-les, 5 en preparació i de 3 no es disposa d'informació d'execució. El saldo és força satisfactori atès que el creixement de les accions executades ha estat constant des de la seva aprovació.

L'Auditoria de Gènere en seguretat als espais públics va ser presentat a la Comissió de Seguretat i Mobilitat i en va posar en evidència una sèrie de mancances, entre elles que els sistemes d'informació –policials i de queixes i incidències (IRIS)- no tenien incorporat l'atribut de gènere. Amb el propòsit de superar aquesta mancança en van incorporar filtres que permetin obtenir les informacions registrades d'acord amb el gènere. Actualment les demandes al 092, les dades del sistema IRIS [de queixes i suggeriments adreçats a l'Ajuntament] i les de víctimes del Sistema d'informació de la Policia de Catalunya ja l'incorporen el gènere:

A l'IRIS, un 48% de les comunicacions són de dones i un 52 d'homes, un resultat no gaire significatiu en quant al repartiment de gènere.

Les trucades al 092 són quasi de 1 a 2 entre dones i homes (34% per >60%).

En quant a les víctimes en els registres policials, en general el repartiment és molt homogeni, tot i que quan s'analitzen de manera específica: Les dones tenen un percentatge superior en delictes que afecten la integritat física o la llibertat sexual de les persones i els homes amb els delictes relacionats amb la seguretat del trànsit, homicidis, contra la seguretat col·lectiva, falsedats i faltes contra les persones i l'ordre públic.

L'Alcalde dona la paraula a Josep Maria Lahosa qui exposa quins són els canvis metodològics incorporats a l'Enquesta de Victimització de Barcelona d'enguany, iniciada fa 30 anys. Esmenta com les enquestes de victimització son eines d'anàlisi que varen sorgir a partir de la desconfiança en la informació que recollida el sistema penal, i, que en el cas de la de Barcelona – estem parlant de 1983- era força deficitària.

En els darrers anys hom ha observat com les característiques i canvis en la població de Barcelona, l'entorn socioeconòmic, la immigració, les noves formes en l'estructura familiar; o la resistència a atendre telefònicament les enquestes, així com canvis en l'àmbit tecnològic (augment de llars amb telefonia mòbil, presència d'internet, o reducció de llars amb telèfon fixe) podien estar incidint amb l'ajustament de la mostra i/o esbiaixant els resultats de l'enquesta, de manera que no s'obtenia una explicació fidedigna de la realitat de la victimització de la ciutat.

En aquest context es va constatar, per exemple, la poca representació de població estrangera en les enquestes finalment vàlides, la dificultat per trobar els joves per entrevistar (amb ràtios de fins a 20

trucades per entrevista realitzada), o, com es feia esment, es constata el telèfon fix com a eina poc operativa en la comunicació amb els entrevistats.

Així es va crear un grup de treball amb participació de professors de diferents disciplines de les universitats de Barcelona, Autònoma, de Girona, i Pompeu Fabra amb l'objectiu de dissenyar una estratègia d'enquesta que permetés preservar els grans indicadors, arribar a una anàlisi fiable en districtes i barris i arribar a tota la població de manera representativa d'acord amb les característiques de la ciutadania de Barcelona.

El grup va considerar l'aplicació de metodologia multicanal a l'Enquesta (telemàtica /telefònica /presencial) a partir d'una prova pilot que es durà a terme a la tardor. Així com la necessària revisió contínua del qüestionari per adaptar-lo a les noves realitats. També veure la possibilitat d'ús de metodologies alternatives per ampliar el qüestionari i aprofundir en el coneixement de determinades problemàtiques (convivència, capital social, vivència del barri), o sobrerrepresentar segments demogràfics (dones, joves, gent gran...) o territoris.

Caldria, en qualsevol cas, garantir una periodicitat de manteniment en el subministrament dels indicadors bàsics, encara que només fos a nivell de ciutat.

Arrel del coneixement de la realitat del personal municipal i del coneixement aportat pels participants en el grup de treball, s'identifiquen com a possibles àrees de recerca preferent: l'anàlisi mitjançant certa desagregació territorial en microàrees; la continuïtat en l'anàlisi multidisciplinar de l'espai públic; la convivència, civisme, relació de persones i territori; anàlisi per àmbits demogràfics: gent jove, gent gran, grups ètnics; l'impacte del capital social, la crisi econòmica o altres situacions de caràcter sistèmic en la seguretat; el turisme i el seu impacte en la seguretat i la convivència. Tanmateix també es suggereixen metodologies alternatives: com estudis qualitius, el sistema telemàtic d'enquesta; l'anàlisi de xarxes socials i una creixement en el coneixement via data mining.

A finals del 2014 es va fer una prova pilot amb metodologia multicanal de l'enquesta de victimització amb una mostra de 300 enquestats amb bons resultats que va validar el disseny multicanal (internet, telefònica i presencial) i amb accés al padró, cosa que també ha portat a validar l'EVB com a una de les enquestes de l'estadística oficial.

De cara a la propera enquesta –treball de camp al 2015- el nou sistema d'enquesta suposa un esforç de comunicació i creació de suports a l'enquestat i econòmic en tant que s'ha previst una mostra de 400 entrevistats per cada districte, excepte per a Sants que és de 600 amb l'objectiu d'obtenir dades fiables per als 4 grans barris, en línia amb una de les propostes del grup de treball d'analitzar amb més profunditat microàrees.

La hipòtesi de partida és que l'índex de victimització global augmentarà en tant que seran entrevistats major nombre de persones que segons les dades policials estan denunciant haver patit algun il·lícit, especialment homes, joves i estrangers.

L'Alcalde dona la paraula al l'Intendent en Cap de la Guàrdia Urbana per tal que informi sobre l'estat d'execució del programa de prevenció viària a nivell empresarial que es va iniciar a partir de la demanda del Sr. Tarrats vist el percentatge d'accidents vinculats a l'activitat laboral (22,5 al 2014) o "in itinere" (12,5% al 2014). L'objectiu és que la formació als col·lectius de treballadors de les empreses en infraccions i actituds de risc en la conducció disminueixin l'exposició a l'accidentalitat el seu impacte.

Fins al mes de març han estat més de 1.000 treballadors de 21 empreses que han passat per aquesta formació.

L'Alcalde obre el torn de paraula:

- Santiago Lubian demana aclariment sobre les dades de denúncies presentades, que es refereixen tant a residents, com a visitants.
- Vicens Tarrats agraeix la feina feta en matèria de seguretat a la ciutat, especialment pel que fa a la seguretat viària i demana que pugui arribar a les petites empreses, cosa que confirma el Sr. Evelio Vázquez.
- Miquel Àngel Fraile observa la rellevància i impacte que pot tenir en els resultats de l'enquesta el moment en que es fa i els fets que estiguin ocorrent així com l'impacte mediàtic que tinguin. Tant Joaquim Forn, com Gabriel Colomer i el mateix Josep Maria Lahosa, qui fa el seguiment de l'EVB, responen que aquests elements ja es consideren en tot procés de consulta, tanmateix és recomanable que els mitjans de comunicació continguin i acotin les informacions als fets del moment i evitin l'amplificació o distorsió que pot suposar una mala gestió de la informació. Tot i així, els efectes de contaminació estan contemplats i existeixen els tallafocs i sistemes de bloqueig necessaris per a minimitzar el seu impacte. D'altra banda, però hi ha hagut un endarreriment en el calendari d'inici del camp degut a problemes en la gestió de l'expedient administratiu.
- Alejandro Goñi demana aclariment sobre "el comerç com a problema més greu al barri". El Sr. Lahosa li respon en el sentit que aquesta resposta es correspon a la manca d'establiments comercials de barri, com a elements asseguradors.
- Albert Riera demana si l'EVB recull dades de seguretat i *bullying* als centres escolars i sobre les mesures de seguretat adoptades a l'Estació de Sants. L'EVB no recull indicadors de seguretat als centres escolars, però Interior disposa d'una enquesta quinquennal de seguiment de la seguretat als centres educatius, les dues primeres edicions de les quals estan publicades; la darrera encara no és pública. Es desmenteix la informació donada per TV3 sobre l'increment del nivell de risc per atacs terroristes a la ciutat tot i confirmar la localització a l'Estació de Sants d'unes maletes abandonades.

L'Alcalde es mostra satisfet per l'evolució de la seguretat a la ciutat els darrers anys i agraeix la col·laboració dels cossos policials i altres agents socials que hi han col·laborat. L'Alcalde agraeix l'assistència de tots els presents i dona per acabada la sessió a tres quarts i cinc de vuit del vespre.